

Prehľad základných skutočností o iniciatíve „Small Business Act“ SLOVENSKO

2010/11

Stručný prehľad základných skutočností o Slovensku:

- ✓ Očakáva sa, že sektor MSP na Slovensku dosiahne predkrízovú úroveň v roku 2011, nepriaznivý dosah na zamestnanosť však bude pretrvávať.
- ✓ V rokoch 2008 až 2010 zaniklo v sektore MSP na Slovensku 78 000 pracovných miest, čo predstavuje 12 % všetkých zamestnancov MSP.
- ✓ V troch zásadách SBA sa Slovensko pohybuje nad priemerom EÚ alebo okolo priemeru EÚ, v ostatných zásadách je pod priemerom.
- ✓ V období rokov 2010/2011 Slovensko riešilo sedem z desiatich oblastí SBA prostredníctvom cielených politických opatrení, pri ktorých sa sústredilo na zásady najskôr myslieť v malom a ústretová správa.

Prehľady základných skutočností o iniciatíve „Small Business Act“¹:

Iniciatíva „Small Business Act“ (SBA) je hlavnou iniciatívou politiky EÚ na podporu malých a stredných podnikov (MSP).

Cieľom každoročne aktualizovaných prehľadov základných skutočností je zlepšiť chápanie najnovších trendov a vnútroštátnych politík, ktoré sa týkajú MSP.

1. Malé a stredné podniky na Slovensku — základné údaje

	Počet podnikov			Zamestnanosť			Pridaná hodnota		
	Slovensko	EÚ-27		Slovensko	EÚ-27		Slovensko	EÚ-27	
	Počet	Podiel	Podiel	Počet	Podiel	Podiel	Mld. EUR	Podiel	Podiel
Mikro	47.076	71,0%	92,1%	136.290	13,9%	29,8%	4	16,1%	21,6%
Malé	16.858	25,4%	6,6%	221.847	22,6%	20,4%	5	18,8%	18,9%
Stredné	1.915	2,9%	1,1%	202.271	20,6%	16,8%	4	17,1%	17,9%
MSP	65.849	99,2%	99,8%	560.408	57,2%	66,9%	13	52,0%	58,4%
Veľké	500	0,8%	0,2%	419.880	42,8%	33,1%	12	48,0%	41,6%
Spolu	66.349	100,0%	100,0%	980.288	100,0%	100,0%	25	100,0%	100,0%

Ide o odhady za rok 2010 založené na číselných údajoch z databázy Structural Business Statistics Database revised (Eurostat) za roky 2002 – 2007. Odhady vypracovala spoločnosť Cambridge Econometrics. Údaje sa týkajú „podnikovej ekonomiky“, ktorá zahŕňa priemysel, stavebníctvo, obchod a služby (NACE Rev. 1.1 sekcie C až I, K). Údaje sa netýkajú podnikov pôsobiacich v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve, rybnom hospodárstve alebo vo výrazne netrhových službách, akými sú napr. vzdelávanie a zdravotníctvo. Výhodou využitia údajov Eurostatu je skutočnosť, že štatistiky z rôznych krajín boli zosúladené a medzi jednotlivými krajinami sú porovnateľné. Nevýhodou je, že v prípade niektorých krajín sa údaje zverejnené vnútroštátnymi orgánmi môžu od týchto údajov líšiť.

Pre hospodárstvo Slovenska je typická výrazne vyššia koncentrácia malých a stredných podnikov než v Európskej únii ako celku, kde majú väčšie zastúpenie malé firmy (mikropodniky).

Zastúpenie MSP v jednotlivých odvetviach na Slovensku je veľmi podobné európskemu priemeru, pričom vyšší podiel MSP na Slovensku je možné pozorovať v odvetví obchodu, zatiaľ čo menej MSP pôsobí v stavebníctve.

Kríza zasiahla podniky na Slovensku a spôsobila dočasné zastavenie pozitívneho dlhodobého vývoja v počte podnikov, ich prínose k zamestnanosti a pridanej hodnote. Vzhľadom na zvyšujúcu sa internacionalizáciu podnikov na Slovensku, pokles dopytu zo zahraničia mal väčší dosah než v iných krajinách EÚ.

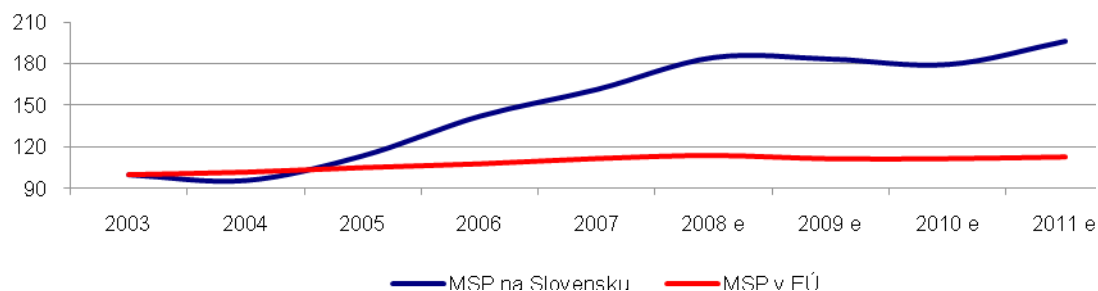
Odhaduje sa, že v rokoch 2008 až 2010 zaniklo v sektore MSP na Slovensku 78.000 pracovných miest, čo predstavuje 12 % všetkých zamestnancov MSP. Najviac zasiahnuté boli MSP, ktoré pôsobia vo výrobe, v stavebníctve, cestovnom ruchu a v iných službách. Veľké podniky pre porovnanie prišli o 11 % zamestnancov.

Pokiaľ ide o výhľad na rok 2011, odhady naznačujú nadpriemerné tempo oživenia.

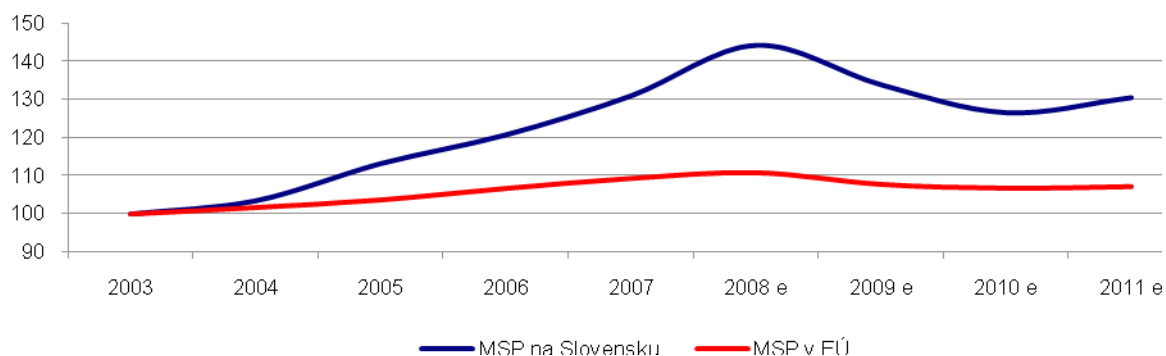
Predpokladá sa, že počet podnikov a ich prínos k HDP presiahne predkrízové hodnoty do konca roka 2011. Nebude sa to však týkať zamestnanosti v podnikoch, kde bude zlepšenie oveľa pomalšie, či už na Slovensku, alebo v EÚ ako celku.

Trendy v oblasti MSP na Slovensku²

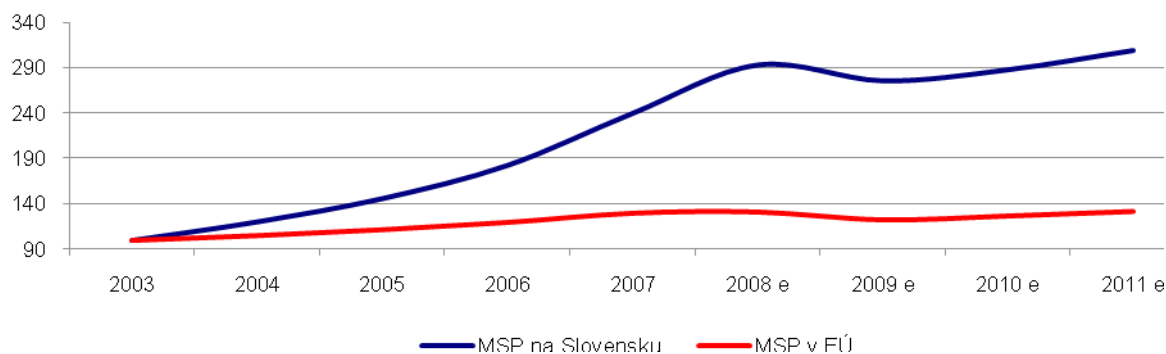
Počet podnikov
(Index: 2003=100, od roku 2008 odhady)

Zamestnanosť v podnikoch
(Index: 2003=100, od roku 2008 odhady)

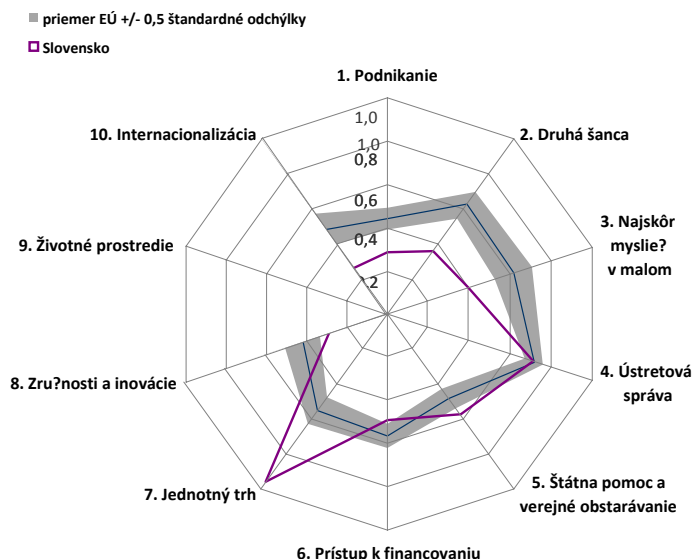

Pridaná hodnota podnikov
(Index: 2003=100, od roku 2008 odhady)

2. Profil SBA na Slovensku

Výsledky Slovenska v porovnaní s priemerom EÚ podľa oblastí SBA³

Pri pohľade na štatistiky týkajúce sa MSP na Slovensku sa nám ponúka zmiešaný profil SBA.

V dvoch z deviatich zásad SBA, pre ktoré sú k dispozícii údaje (pre oblasť týkajúcu sa deviatej zásady „Životné prostredie“ nie sú k dispozícii údaje o žiadnej krajine), dosahuje krajina lepšie výsledky, než je priemer EÚ, a to v oblastiach jednotný trh, ako aj štátna pomoc a verejné

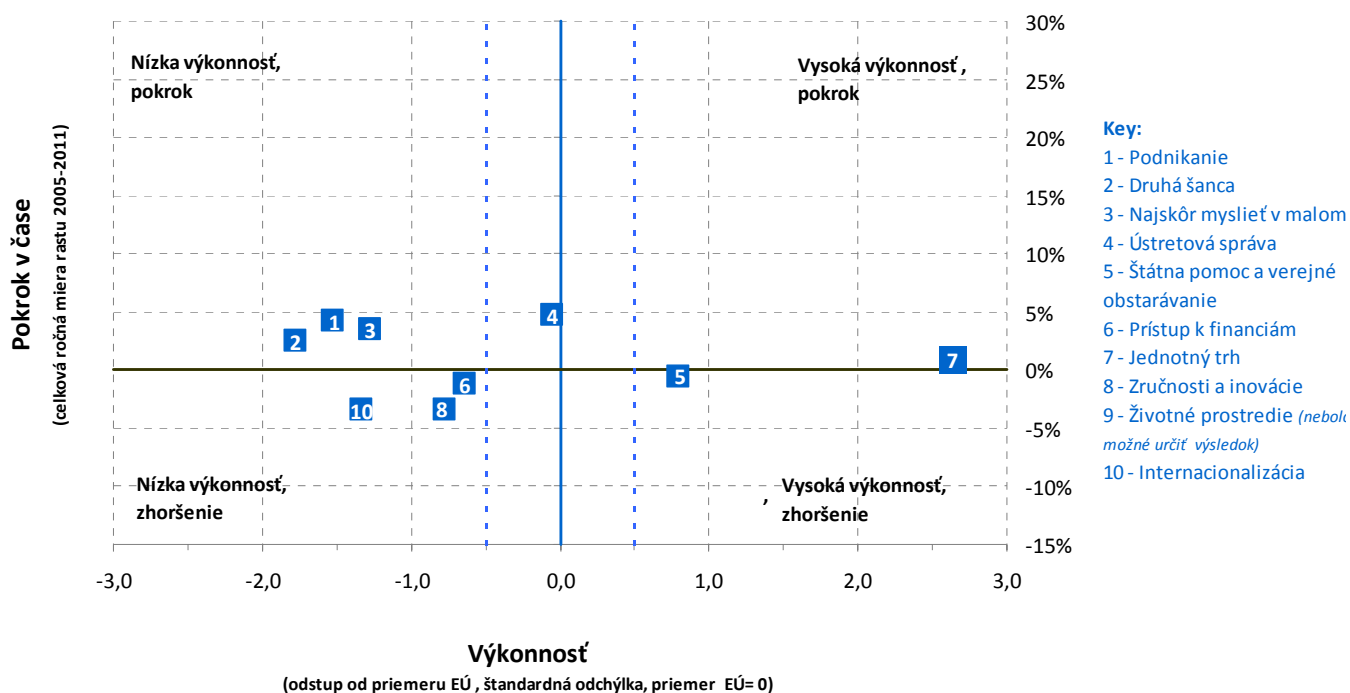
obstarávanie. Ústretová správa je jedinou oblasťou, v ktorej Slovensko zaznamenáva priemerné výsledky, zatiaľ čo v ostatných šiestich zásadách je Slovensko horšie v porovnaní s ostatnými členskými krajinami EÚ.

Pre lepšie pochopenie sa posudzovali politické výsledky Slovenska. Ukázalo sa, že prostredníctvom cieľných politických opatrení sa vláda zaoberala siedmimi z desiatich zásad iniciatívy Small Business Act. Nedostatok politických iniciatív v určitej oblasti by sa nemal automaticky interpretovať negatívne, keďže to môže zároveň znamenať, že kľúčové politické opatrenia už boli prijaté.

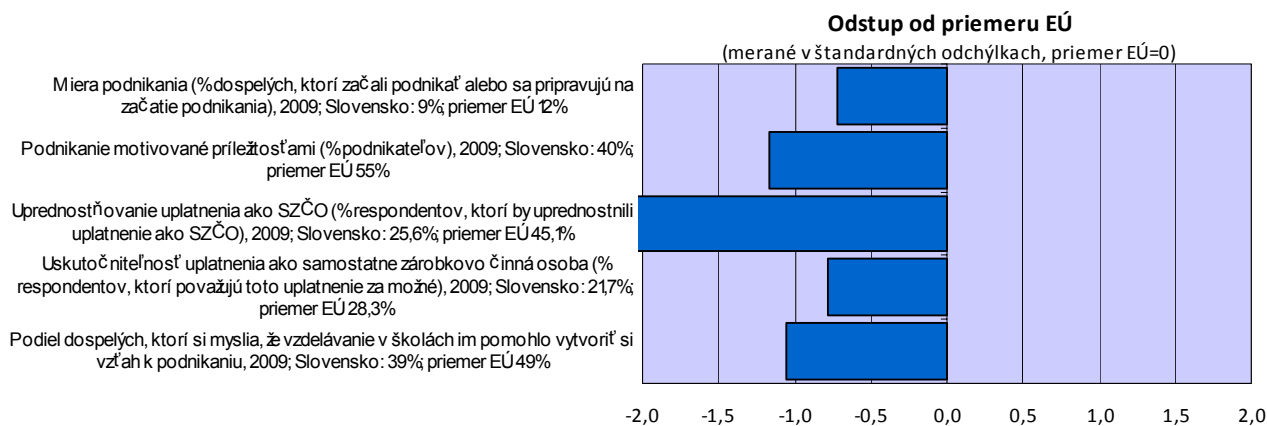
V roku 2010 a na začiatku roka 2011 sa pozornosť sústredila na vykonávanie zásad najskôr myslieť v malom a ústretová správa.

Z porovnania výsledkov Slovenska s priemerom EÚ ako aj s predchádzajúcimi výsledkami samotnej krajiny vyplýva pomerne zmiešaný obraz. Niekoľko politických oblastí sa pohybuje okolo horizontálnej osi s nulovým alebo malým napredovaním; niektoré oblasti sú na tom lepšie a niektoré horšie. Zdá sa, že najväčšie zlepšenie sa dosiahlo v oblastiach ústretová správa, podnikanie, druhá šanca a najskôr myslieť v malom⁴.

Výsledky Slovenska v oblasti SBA: status quo a postupný vývoj v rokoch 2005-2011⁵

I. Podnikanie

Všetkých päť ukazovateľov, ktorými sa merajú rôzne aspekty podnikateľského prostredia na Slovensku, sa pohybuje pod priemerom EÚ.

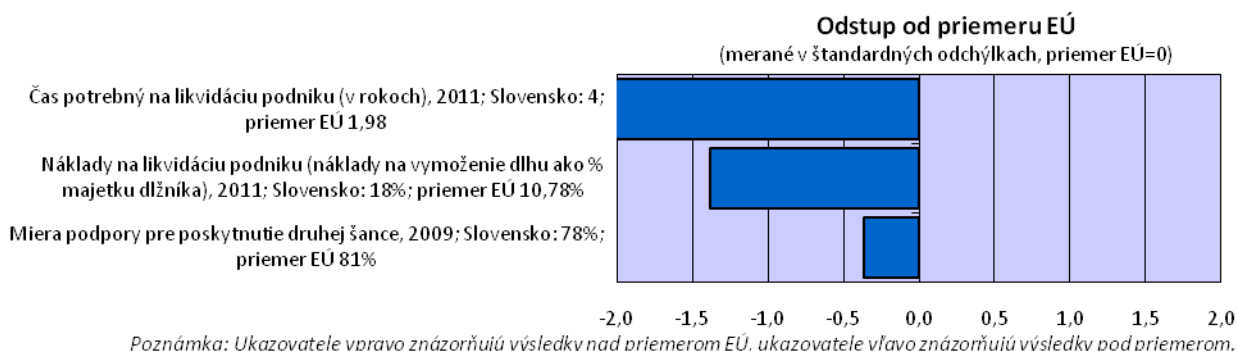
Priestor na zlepšenie je v mnohých zložkách v rámci tejto oblasti, zvlášť to však platí pre postoj obyvateľstva k podnikaniu, ktorý je na Slovensku menej priaznivý, ako je priemer EÚ. Iba 25 % Slovákov, zatiaľ čo priemer EÚ je 45 %, uviedlo, že keby mali na výber, boli by radšej samostatne zárobkovo činnými osobami. Ešte menej z nich (21,7 %) si zároveň myslí, že by sa mohli stať samostatne zárobkovo činnými, čo naznačuje, že okrem všeobecného postoja k podnikaniu sú problémom aj ďalšie, praktické prekážky. Tieto bariéry môžu súvisieť aj so skutočnosťou, že nižšie percento dospelého obyvateľstva Slovenska (39 %), oproti priemeru EÚ (49 %), si myslí, že vzdelanie na školách im ako študentom vstúpilo zmysel pre iniciatívu a akciu, ktorý je pre podnikateľov charakteristický.

Nie je preto žiadnym prekvapením, že ukazovatele, ktorými sa meria skutočná podnikateľská aktivita na Slovensku, dosahujú v rámci EÚ podpriemerné výsledky.

Najviac znepokojujúci je fakt, že podnikanie motivované príležitosťami – inými slovami, situácie, keď ľudia začnú podnikat' po tom, čo si uvedomia príležitosť – je pod priemerom.

V oblasti politiky, s cieľom podpory podnikania Slovensko vynaložilo úsilie na zjednodušenie daňového systému pre podnikateľov. Od 1. januára 2010 sa zmenami a doplneniami do slovenského práva transponovali tri európske smernice (2008/8/ES, 2008/9/ES, 2008/117/ES), ktorými sa zjednodušujú daňové pravidlá pre cezhraničnú dodávku služieb a vrátenie daní zahraničným platcom daní, pričom sa zároveň zavádzajú efektívne opatrenia na boj proti daňovým únikom. Dňa 21. decembra 2010 bol zmenený a doplnený zákon o dani z príjmu s cieľom odstrániť niektoré výnimky, a tým zlepšiť podnikateľské prostredie.

II. Druhá šanca

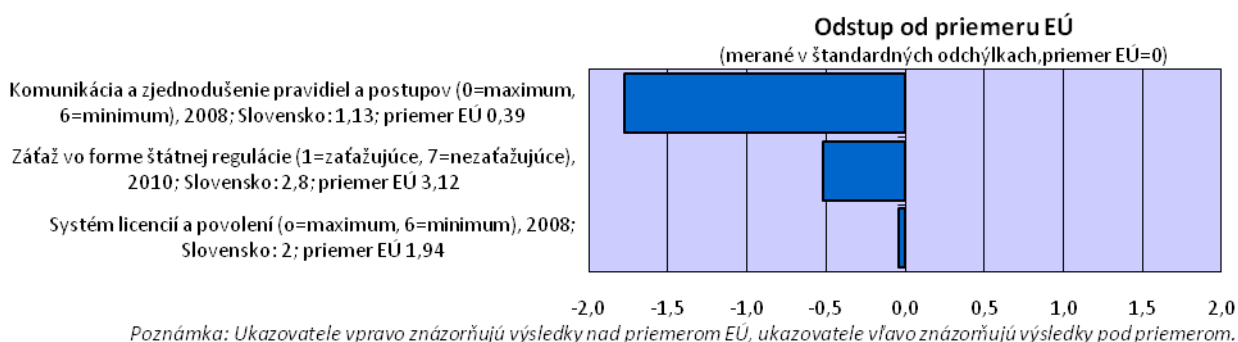

Ukazovatele, ktorými sa meria „druhá šanca“, naznačujú, že Slovensko poskytuje pomerne nepriaznivé podmienky pre čestných podnikateľov, ktorým sa nedarilo a chcú začať odznova. Čas potrebný na likvidáciu podniku (štyri roky), ako aj s ňou súvisiace náklady (18 % majetku dlžníka), sú výrazne vyššie, než je priemer v EÚ-27.

V porovnaní s priemernými Európanmi sú Slováci okrem toho o niečo rezervovanejší voči umožneniu nového začiatku podnikateľom, ktorí predtým skrachovali.

V oblasti politiky sa v tejto oblasti v roku 2010 ani v prvom štvrťroku 2011 nezaznamenalo prijatie žiadnych zásadných opatrení.

III. Najskôr myslieť v malom

Z údajov o ukazovateli „najskôr myslieť v malom“ vyplýva, že v tejto oblasti Slovensko zaostáva za svojimi európskymi partnermi.

Ukazovateľ týkajúci sa „komunikácie a zjednodušovania pravidiel a postupov“ vyjadruje opatrenia na zníženie a zjednodušenie administratívnej záťaže v komunikácii so štátnou správou. Z výpočtov na základe odpovedí poskytnutých samotnou krajinou v roku 2008 vyplývajú podpriemerné výsledky. Túto skutočnosť potvrdzuje aj vnímanie podnikateľov, že podniky stále čelia záťaži pri plnení štátnych administratívnych požiadaviek, ktoré súvisia s povoleniami a ohlasovaním. Situácia však zodpovedá priemeru v oblasti systému na vydávanie licencií a povolení.

V oblasti **najnovšieho vývoja v oblasti politiky** sa dosiahol určitý pokrok vo vykonávaní zásady najskôr

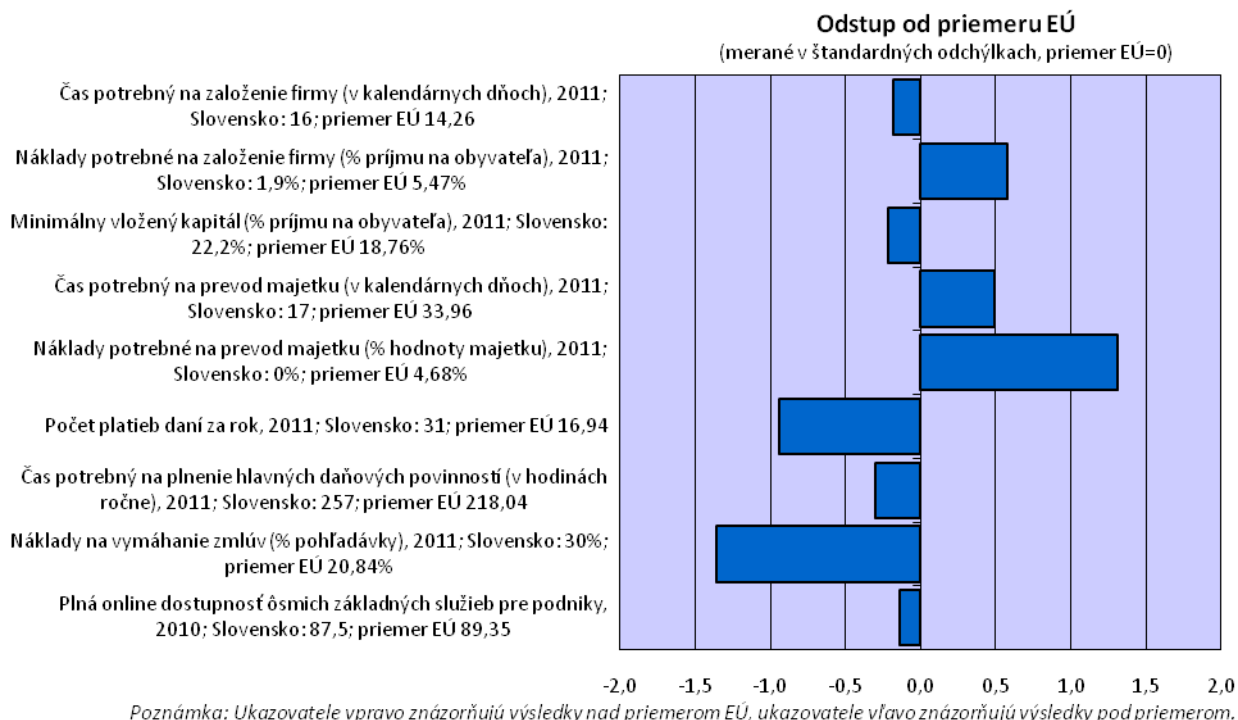
myslieť v malom. V júli 2010 bola napríklad zavedená do praxe jednotná metodika na hodnotenie vplyvu pripravovaných právnych predpisov na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, ich vplyv na spoločnosť, životné prostredie, informačnú spoločnosť a elektronickú verejnú správu. Vplyv na podnikateľské prostredie sa stal povinnou súčasťou procesu prípravy právnych predpisov, pričom môže byť hodnotený ako pozitívny, negatívny alebo neutrálny. Jedno z hodnotiacich centier malo sídlo na ministerstve hospodárstva. Cieľom je analyzovať vplyv pripravovaných právnych predpisov/nariadení na podnikateľské prostredie, a to z pohľadu predpokladaného charakteru nariadení, súvisiacich nákladov a prínosu, administratívnych nákladov, ako aj analyzovať vplyv na fungovanie podnikateľských subjektov a na ich počet a sociálno-hospodársky vplyv.

Dňa 1. júna 2010 nadobudli účinnosť usmernenia pre prípravu dokumentov na zasadnutia slovenskej vlády, ktoré boli prijaté nariadením vlády č. 512/2001. Cieľom bolo zahrnúť názory a pripomienky všetkých zúčastnených strán vrátane verejných a súkromných subjektov. To znamená, že pripomienky štátnych inštitúcií a iných zúčastnených strán, vrátane verejnosti ohľadne dokumentov, ktoré sa majú predkladať slovenskej vláde

(návrhy, správy, stratégie, informácie, právne predpisy atď.) sa zohľadňujú ešte pred tým, než sa daným materiálom zaoberá vláda.

Určité kroky sa prijali aj smerom k reforme správy daní a cieľ (projekt UNITAS), pričom splnenie tohto cieľa je naplánované do roku 2013.

IV. Ústretová správa

Slovensko dosahuje v tejto zásade priemerné výsledky, medzi jednotlivými ukazovateľmi však možno pozorovať výrazné rozdiely.

Na jednej strane, podmienky na začatie podnikania⁶, ktoré vyjadrujú čas a minimálny vložený kapitál na založenie firmy, sa blížia k priemeru, zatiaľ čo náklady sú zreteľne nižšie – iba 2 % príjmu na obyvateľa na Slovensku v porovnaní s 5,4 % v EÚ ako celku.

Systém a postupy formálnej registrácie majetku sú na Slovensku jednoznačne efektívnejšie a pri nižších nákladoch než vo väčšine ostatných členských krajín EÚ.

Na druhej strane je stále priestor na zlepšenie v oblasti operácií potrebných na každodenné podnikanie, akými sú napr. počet a trvanie platieb daní a náklady na vymáhanie zmlúv.

Napokon, ukazovateľ, ktorým sa meria on-line dostupnosť ôsmich základných verejných služieb pre podniky (sociálne odvody, daň z príjmu právnických osôb, registrácia novej spoločnosti, predkladanie údajov štatistickému úradu, colné vyhlásenie, povolenia súvisiace so životným prostredím a verejným obstarávaním), zatiaľ nedosiahol 100 %, hoci sa blíži k priemeru EÚ, ktorý je takmer 90 %.

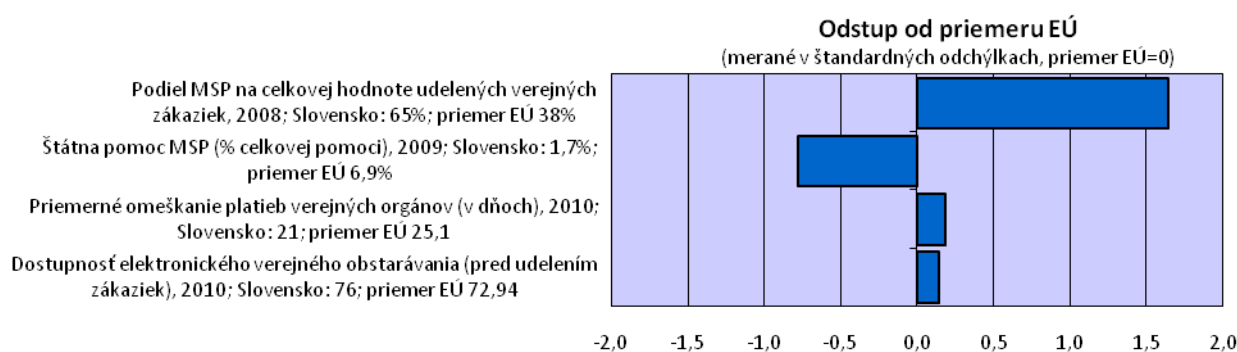
V uplynulom roku Slovensko prijalo niekoľko politických opatrení na ďalšie zlepšenie prostredia pre MSP a na zníženie administratívnej záťaže v komunikácii s úradmi.

Zákon o živnostenskom podnikaní prešiel zmenami a doplneniami a nadobudol účinnosť 1. júna 2010, pričom sa zjednodušilo začatie podnikania, stanovila sa štandardná lehota na vydanie živnostenského oprávnenia na maximum piatich pracovných dní a ďalej sa znížili poplatky za registráciu podniku.

V roku 2010 prijal Štatistický úrad Slovenskej republiky niekoľko opatrení vrátane postupného rozvoja používania administratívnych údajov ako náhrady za štatistické výskumy; tým sa fyzické subjekty (najmä tie bez zamestnancov) vynechali z ročného a mesačného zberu štatistických údajov a tieto údaje sa odvodzujú

z administratívnych zdrojov a štatistických modelov; zaviedol sa elektronický zber údajov, modernizovali sa informačné systémy a optimalizovala sa štruktúra štatistického úradu. Cieľom bolo odstránenie štatistickej záťaže na MSP.

V. Štátna pomoc a verejné obstarávanie

Poznámka: Ukazovatele vpravo znázorňujú výsledky nad priemerom EÚ, ukazovatele vľavo znázorňujú výsledky pod priemerom.

Vo sfére štátnej pomoci a verejného obstarávania dosahuje Slovensko výsledky nad priemerom EÚ.

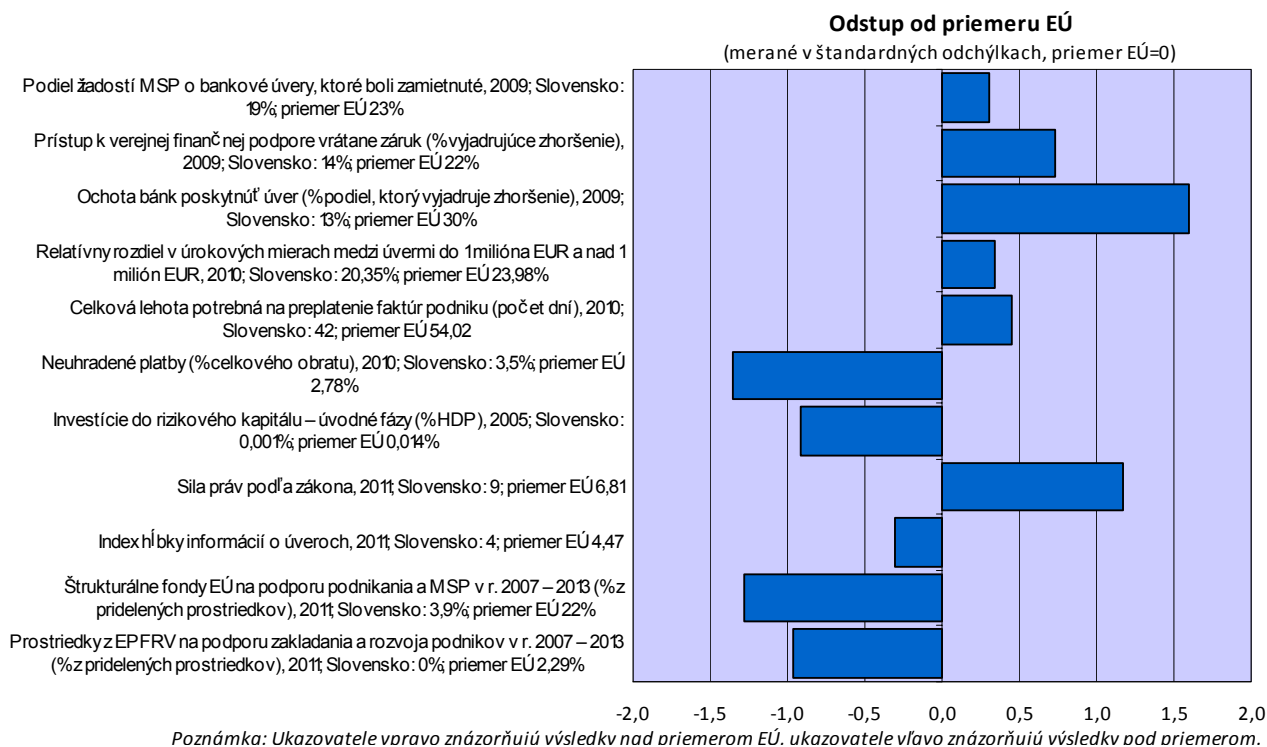
Malé a stredné podniky sa na hodnote zmlúv verejného obstarávania podieľajú pomerne vyššou mierou (65 % v porovnaní s 38 % pre EÚ).

Malé podniky na Slovensku – podobne ako väčšina malých podnikov v celej Európskej únii – pritom iba okrajovo využíva programy štátnej pomoci, keďže iba 1,7 % celkovej pomoci smerovalo v roku 2009 do MSP. Priemerné omeškanie platieb zo strany štátnych orgánov

21 dní je o niečo menej než priemer EÚ, ktorý dosahuje 25 dní.

V oblasti politiky sa od 1. januára 2011 začal vykonávať nový zákon o cestovnom ruchu, ktorý sa zameriava na podporu činností na zvýšenie počtu domácich a zahraničných turistov a integrovanie informačných systémov cestovného ruchu. Cieľom je, aby turisti trávili na Slovensku viac dní, čím by sa zvýšil ich prínos pre MSP a slovenské hospodárstvo.

VI. Prístup k financovaniu

Slovensko dosahuje v tejto oblasti podpriemerné výsledky, pričom tento trend bol v uplynulých rokoch negatívny, s pomerne sa zhoršujúcou situáciou.

Pokiaľ však ide o poskytovanie úverov zo súkromných zdrojov, zhoršovanie situácie bolo na Slovensku miernejšie, než bol priemer EÚ. Ukazovatele, ktorými sa meria prístup k bankovým úverom, naznačujú lepšiu situáciu v porovnaní s EÚ ako celkom: 13 % majiteľov MSP zaznamenalo klesajúcu ochotu bánk poskytovať úvery, pričom žiadosti o úvery boli zamietnuté v prípade približne 19 % podnikateľov. Rozdiel v úrokových sadzbách pri úveroch do 1 milióna eur a nad 1 milión eur je 20 %, čo znamená, že náklady na úver sú v priemere o 20 % vyššie pre malé podniky než pre veľké podniky.

Trh s rizikovým kapitálom nie je na Slovensku zatiaľ v plnej miere rozvinutý, čo obmedzuje dostupnosť rizikového kapitálu pre inovatívne spoločnosti v raných fázach ich rozvoja.

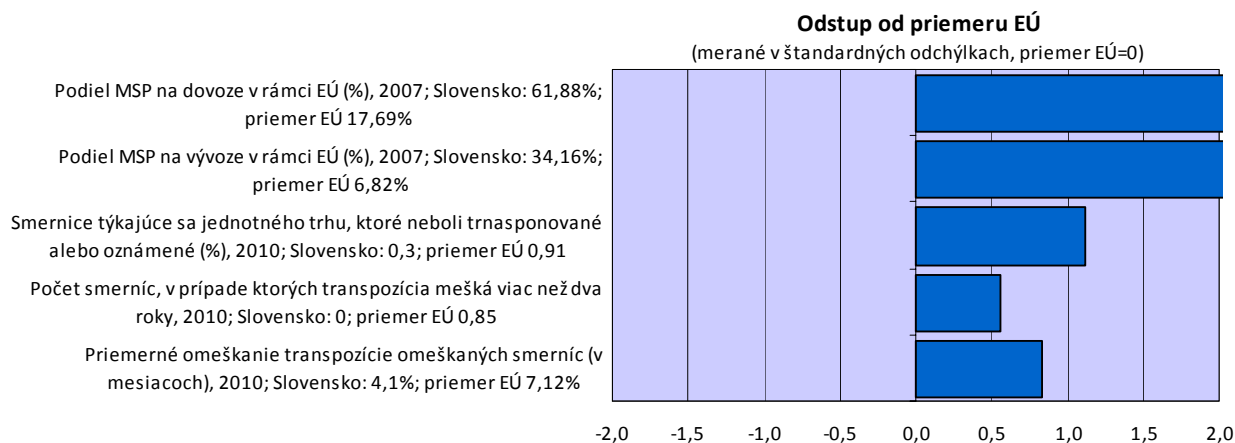
Problémy s likviditou spôsobené omeškaniami platieb majú zmiešané účinky: na jednej strane sa faktúry slovenských podnikov uhrádzajú rýchlejšie než

v ostatných krajinách EÚ, na druhej strane, dlžné sumy majú väčší vplyv na obrat týchto podnikov, pričom 3,5 % tohto obratu sa musí odpísať.

Pokiaľ ide o prístup MSP k štrukturálnym fondom, dôležitá je skutočnosť, že verejné orgány vyčlenili jednoznačne podpriemerný podiel štrukturálnych fondov EÚ na financovanie programov súvisiacich s MSP.

V oblasti politiky Slovensko opätovne zaviedlo program mikrofinancovania, v rámci ktorého sa MSP zamestnávajúcim menej než 50 ľudí poskytujú úvery vo výške 2 500 až 50 000 eur na financovanie rozvoja podnikateľov a aktivít na začatie podnikania vo všetkých regiónoch Slovenska, ako aj na podporu miery prežitia podnikov. Myšlienka programu znie dobre, v skutočnosti však smeruje k centralizácii a príslušné regióny nevnímali program ako pozitívnu zmenu.

VII. Jednotný trh

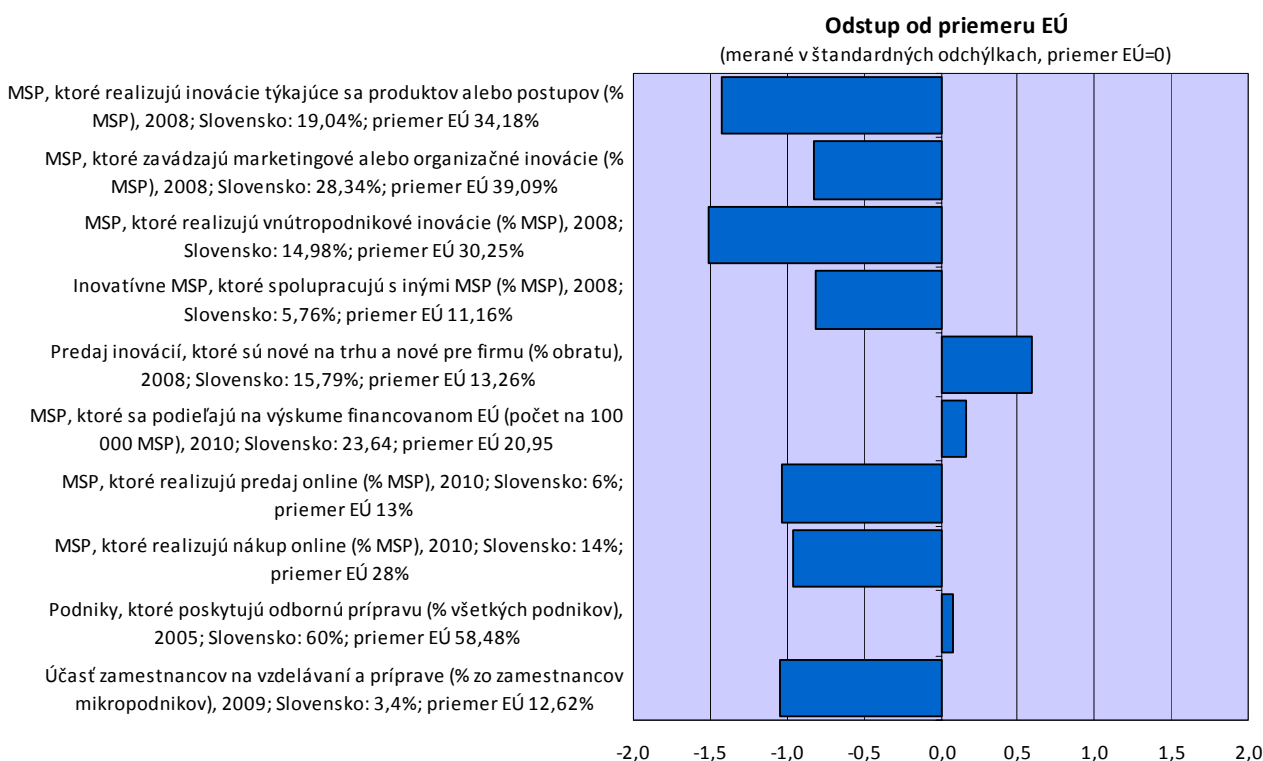
Poznámka: Ukazovatele vpravo znázorňujú výsledky nad priemerom EÚ, ukazovatele vľavo znázorňujú výsledky pod priemerom.

Jednotný trh je zásadou SBA, v ktorej Slovensko zaznamenáva najlepšie výsledky vo vzťahu k priemeru EÚ. Pokiaľ ide o právne predpisy týkajúce sa vnútorného trhu a transpozíciu právnych predpisov EÚ do vnútroštátneho práva, zdá sa, že Slovensko postupuje o niečo rýchlejšie než ostatné krajiny EÚ.

Ako súčasť malého, otvoreného hospodárstva majú MSP na Slovensku tendenciu využívať vnútorný trh – a to dovozom v rámci vnútorného trhu a vývozom do ostatných krajín EÚ. Približne 61 % slovenských MSP uvádza, že v roku 2007 dovážalo z iných krajín EÚ, pričom vyše 34 % MSP vyvážalo.

V oblasti politiky sa v tejto oblasti v roku 2010 ani v prvom štvrtroku 2011 nezaznamenalo prijatie žiadnych zásadných opatrení.

VIII. Zručnosti a inovácie

Poznámka: Ukazovatele vpravo znázorňujú výsledky nad priemerom EÚ, ukazovatele vľavo znázorňujú výsledky pod priemerom.

V tejto oblasti, ktorá sa týka aspektov zručností/odbornej prípravy aj inovácií, Slovensko dosahuje podpriemerné výsledky.

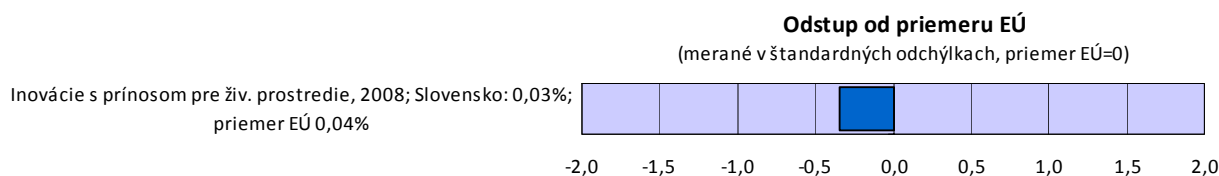
S výnimkou jedného ukazovateľa sú všetky kľúčové ukazovatele inovácií pod priemerom. Z toho vyplýva menšia pravdepodobnosť, že MSP na Slovensku budú zavádzať inovácie, budú spolupracovať alebo uskutočňovať vnútropodnikové inovácie. Pokiaľ však ide o pretavenie týchto nových produktov a postupov do príjmov z predaja, firmy, ktoré inovujú, sú úspešnejšie než MSP v EÚ. Okrem ukazovateľov inovácií dosahujú slovenské MSP podpriemerné výsledky aj v iných aspektoch, akými sú napr. vybavenosť informačnými

technológiami, ktorá vyjadruje ich schopnosť predávať a nakupovať výrobky on-line.

Dva ukazovatele, ktorými sa meria rozvoj odbornej prípravy a zručností, dosahujú trochu rozdielne výsledky: zatiaľ čo podiel podnikov, ktoré svojim zamestnancom poskytujú odbornú prípravu, sa blíži k priemeru EÚ (60 %), pri slovenských mikropodnikoch je v porovnaní s ich náprotivkami v ostatných krajinách EÚ výrazne nižšia pravdepodobnosť, že zabezpečia svojim zamestnancom účasť na aktivitách celoživotného vzdelávania.

V oblasti politiky sa v tejto oblasti v roku 2010 ani v prvom štvrtroku 2011 nezaznamenalo prijatie žiadnych zásadných opatrení.

IX. Životné prostredie

Poznámka: Ukazovatele vpravo znázorňujú výsledky nad priemerom EÚ, ukazovatele vľavo znázorňujú výsledky pod priemerom.

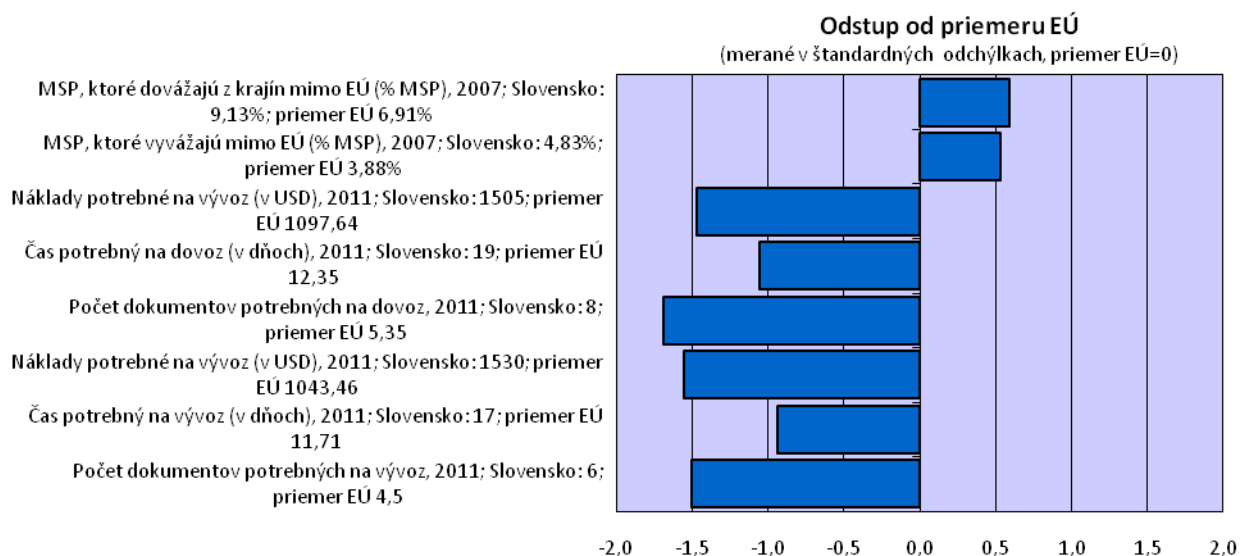
Jediným dostupným ukazovateľom, ktorým sa sledujú výsledky týkajúce sa aspektov životného prostredia, je podiel malých a stredných podnikov, ktoré vytvárajú inovácie s prínosom pre podniky a/alebo koncového užívateľa v oblasti životného prostredia. Nie je preto možné vyvodzovať všeobecné závery.

V oblasti politiky Slovensko prijalo niekoľko opatrení na položenie základov budúceho napredovania, pokiaľ ide o zdravé životné prostredie. V roku 2010 bol s účinnosťou od 1. januára 2011 prijatý zákon, ktorým sa zvýšil počet zdrojov obnoviteľnej aerotermálnej a hydrotermálnej energie. Cieľom je zvýšenie používania obnoviteľnej energie a rozšírenie možností pre podnikateľov pri žiadostiach o štátne stimuly. Vytvorili sa aj možnosti v oblasti obnoviteľných zdrojov palív a iných energetických produktov pre dopravu. V decembri 2010 nadobudol

účinnosť zákon o ekodizajne, ktorým sa stanovili požiadavky týkajúce sa životného prostredia pre produkty využívajúce energiu s cieľom umožniť voľný pohyb tovarov v rámci EÚ. Zmyslom zákona bolo aj zakázať nelicencované používanie energetických štítkov. Energetické štítky používané pri uvádzaní produktov na trh by okrem toho mali vyjadrovať energetickú triedu týchto produktov.

V roku 2010 bol prijatý aj nový zákon o obaloch, ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2010. V tomto novom zákone sa ustanovuje povinnosť, aby obaly výrobkov a ich štítky poskytovali zákazníkom presné informácie o výrobcovi a obsahu daného výrobku. Cieľom zákona bolo minimalizovať vplyv spoločností na životné prostredie, a to tým, že sa stanovia práva a povinnosti podnikov v oblasti zberu a spracovania použitých obalov.

X. Internacionalizácia

Poznámka: Ukazovatele vpravo znázorňujú výsledky nad priemerom EÚ, ukazovatele vľavo znázorňujú výsledky pod priemerom.

Na základe dostupných ukazovateľov, ktorými sa meria internacionalizácia, Slovensko zaostáva za priemerom EÚ.

Táto skutočnosť je však do značnej miery výsledkom menej priaznivých všeobecných rámcových podmienok pre obchodovanie, pri ktorých sa zdá, že Slovensko má jednoznačne vyššiu mieru byrokracie než ostatné krajiny EÚ. Napríklad počet dokumentov, čas a náklady potrebné na vývoz a dovoz sú vyššie, než je priemer EÚ.

Napriek tomu však ukazovatele vyjadrujúce výsledky v oblasti podielu slovenských MSP na vývoze a dovoze z tretích trhov sú stále nad priemernými hodnotami EÚ.

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky prevzalo v roku 2010 zodpovednosť za správu obchodno-hospodárskych záležitostí, čím sa vytvorili príležitosti na užšiu spoluprácu a priamu komunikáciu zo strany Ministerstva zahraničných vecí na podporu obchodných plánov v zahraničí a internacionalizácie podnikateľských aktivít.

Ministerstvo zahraničných vecí založilo od 1. januára 2011 Podnikateľské informačné centrum, ktoré by malo efektívnejšie podporovať vývoz slovenských výrobkov a služieb, vývoz kapitálu, vytváranie kooperačných vzťahov a spoločných podnikov v zahraničí. Účelom Podnikateľského informačného centra je operačná

komunikácia a výmena informácií medzi podnikateľmi
a slovenskými zastupiteľskými úradmi v zahraničí s cieľom

poskytovať aktualizované a relevantné informácie na
podporu podnikateľských nápadov v zahraničí.

Osvedčené postupy

Pre ilustráciu opatrení, ktoré vláda v skutočnosti prijíma na podporu MSP, uvádzame príklad osvedčených postupov.

Bola aktualizovaná Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov pripravovaných právnych predpisov na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, sociálne dopady, vplyv na životné prostredie, informačnú spoločnosť a elektronickú verejnú správu. V zmysle tejto metodiky je vplyv na podnikateľské prostredie povinnou súčasťou procesu prípravy právnych predpisov. Tento vplyv možno hodnotiť ako pozitívny, negatívny alebo neutrálny. Jedno z hodnotiacich centier malo sídlo na Ministerstve hospodárstva. Cieľom je analyzovať vplyv pripravovaných právnych predpisov/nariadení na podnikateľské prostredie, a to z pohľadu predpokladaného charakteru nariadení, súvisiacich nákladov a prínosu, administratívnych nákladov, ako aj analyzovať vplyv na fungovanie podnikateľských subjektov a na ich počet a sociálno-hospodársky vplyv. V súčasnosti je slabinou metodiky skutočnosť, že zúčastnené strany v skutočnosti nevyjadrujú finančný vplyv nariadenia na spoločnosti v presných číslach. Skôr sa len uvádza, či dané nariadenie bude alebo nebude mať určitý vplyv. V najbližších rokoch, keď si všetky zúčastnené strany zvyknú na túto metodiku, metodika bude produkovať plnohodnotné výsledky. Formulár hodnotenia vplyvu založený na tejto metodike je súčasťou procesu prípravy dokumentov na zasadnutia slovenskej vlády. Podľa smerníc prijatých nariadením vlády č. 512/2011 s účinnosťou od 1. júna 2010 je zahrnutie výsledkov tohto hodnotenia povinné. Pripomienky štátnych inštitúcií a iných zúčastnených strán vrátane verejnosti ohľadne dokumentov, ktoré sa majú predkladať slovenskej vláde (návrhy, správy, stratégie, informácie, právne predpisy atď.), sa zohľadňujú ešte pred tým, než sa daným materiálom zaoberá vláda. Tým sa zabezpečuje zohľadňovanie názorov a pripomienok všetkých zúčastnených strán vrátane verejných a súkromných subjektov.

O Prehľadoch základných skutočností o SBA

Prehľady základných skutočností o iniciatíve Small Business Act (SBA) pripravuje Generálne riaditeľstvo pre podnikanie a priemysel ako súčasť programu Hodnotenie výkonnosti MSP (SPR), ktorý je jeho hlavným nástrojom pre analýzu hospodárskych záležitostí týkajúcich sa MSP. Tieto prehľady spájajú najnovšie dostupné štatistické a politické informácie o 27 členských štátoch EÚ a ďalších 10 nečlenských štátoch, ktoré takisto prispievajú k [Rámcovému programu pre konkurencieschopnosť a inovácie](#) (CIP). Každoročne vydávané prehľady pomáhajú usporadúvať dostupné informácie, ktoré umožňujú politické hodnotenia MSP a monitorovanie vykonávania SBA. Dokumentujú súčasný stav a dosiahnutý pokrok. Nepredstavujú hodnotenie politík členských štátov, ale mali by byť vnímané ako ďalší zdroj informácií, ktorých účelom je zlepšiť tvorbu politiky na základe dôkazov. Tieto prehľady napríklad uvádzajú iba tie politické opatrenia, ktoré miestni experti na politiku v oblasti MSP považujú za relevantné. Neodzrkadľujú a ani nemôžu odzrkadľovať všetky opatrenia, ktoré vláda prijme počas referenčného obdobia. Viac politických informácií je k dispozícii v databáze, ktorá je dostupná na stránke SPR. Podrobnosti sú uvedené v záverečných poznámkach na druhej strane.

Ďalšie informácie

Prieskum výkonnosti MSP:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

Small Business Act:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

Európsky portál pre malé podniky:

http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm

Entr-SPR@ec.europa.eu

¹ Prehľady základných skutočností SBA 2010 – 2011 významne čerpali z údajov, ktoré poskytlo Spoločné výskumné centrum (JRC) Európskej komisie so sídlom v Ispre v Taliansku. JRC výrazne zlepšilo metodický postup, štatistické postupy pri práci so súborom údajov a vizuálnu prezentáciu údajov.

² Uvedené tri grafy znázorňujú postupné trendy v premenných faktoroch. Skladajú sa z hodnôt indexu od roku 2003, pričom základný rok 2003 má stanovenú hodnotu „100“. Od roku 2008 grafy znázorňujú postupný vývoj na základe údajov z rokov 2003 – 2007 z databázy Structural Business Statistics Database (Eurostat). Odhady vypracovala spoločnosť Cambridge Econometrics. Údaje sa týkajú „podnikovej ekonomiky“, ktorá zahŕňa priemysel, stavebníctvo, obchod a služby (NACE Rev. 1.1 sekcie C až I, K). Údaje sa netýkajú podnikov pôsobiacich v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve, rybnom hospodárstve alebo vo výrazne netrhových službách, akými sú napr. vzdelávanie a zdravotníctvo. Podrobná metodika je k dispozícii na: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

³ Graf SBA znázorňuje pre jednotlivé oblasti SBA príslušnú pozíciu danej krajiny vzhľadom na priemer EÚ. Jednotlivé hodnoty predstavujú priemer vo všetkých dostupných ukazovateľoch pre danú oblasť. Stupnica je od „0“ (minimum alebo „najhoršie v triede EÚ-27“) do „1“ (maximum alebo „najlepšie v triede“). Priemer EÚ sa nachádza medzi týmito krajnými bodmi stupnice a v grafe je znázornený ako sivé pásmo. Vzhľadom na nedostatok údajov nie je pri žiadnej krajine zobrazený priemer pre zásadu 9 („Životné prostredie“).

⁴ Politické opatrenia uvedené v tomto prehľade základných skutočností SBA môžu byť iba výberom opatrení prijatých vládou v roku 2010 a počas prvých troch mesiacov 2011. Výber zostavil politický expert pre MSP v príslušnej krajine na základe zmluvy so spoločnosťou Ecorys, ktorá je hlavným dodávateľom Prehľadov základných skutočností 2010 – 2011 pre GR pre podnikanie a priemysel. Od expertov sa žiadalo, aby vybrali iba tie opatrenia, ktoré boli podľa ich názoru najdôležitejšie, t. j. opatrenia, od ktorých sa očakával najväčší vplyv na konkrétnu oblasť SBA. Komplexná škála opatrení, ktoré experti zostavili pri vypracovávaní prehľadov základných skutočností pre tieto roky, sa zverejní vo forme databázy politik na webovej stránke GR pre podnikanie a priemysel spoločne s prehľadmi základných skutočností.

⁵ Kvadrantový graf spája dva súbory informácií: po prvé, znázorňuje výsledky status quo na základe údajov za uplynulé dostupné roky. Tieto informácie sa znázorňujú pozdĺž osi X a merajú sa v štandardných odchýlkach jednoduchého neváženého aritmetického priemeru pre EÚ-27. Zvislý priesek vyznačený bodkovanými čiarami označuje priemer EÚ. Po druhé, graf znázorňuje postupné napredovanie, t. j. priemernú ročnú mieru rastu za obdobie rokov 2005 – 2011. Miery rastu sa týkajú jednotlivých ukazovateľov, ktoré tvoria jednotlivé priemery pre oblasti SBA. Umiestnenie konkrétneho priemeru pre oblasť SBA v ktoromkoľvek zo štyroch kvadrantov poskytuje nielen informácie o súčasnom stave a pozícii danej krajiny v oblasti SBA vzhľadom na zvyšok EÚ v danom čase, ale zobrazuje aj mieru napredovania počas rokov 2005 – 2011.

⁶ Ukazovatele o začatí podnikania vychádzajú z údajov Svetovej banky. Podrobnosti o metodike sú k dispozícii v správe Podnikanie 2011 na webovej stránke <http://www.doingbusiness.org/>. Je potrebné poznamenať, že tieto zistenia sa líšia od príslušných údajov získaných priamo od členských štátov prostredníctvom podávania správ samotnými štátmi, podľa ktorého v roku 2010 trvalo začatie podnikania v Dánsku 12 dní pri nákladoch 335 EUR. Bližšie pozri na: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm.